

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative
(privind migrarea autorităților administrative centrale)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative (privind migrarea autorităților administrative centrale) a fost elaborat de Cancelaria de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Avansarea reformei administrației publice la nivel central, constituie un obiectiv fundamental prevăzut în Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.28/2023. În acest context, Guvernul a aprobat Strategia de reformă a administrației publice a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 (Hotărârea Guvernului nr.126/2023), care are drept scop instituirea, până la sfârșitul anului 2030, a unui sistem al administrației publice capabil să asigure condiții pentru dezvoltarea sustenabilă a țării, cu un nivel ridicat de eficiență, integritate și competență. Reforma administrației publice centrale reprezintă o prioritate esențială asumată de Guvernul Republicii Moldova, iar implementarea acesteia este considerată un pas fundamental pentru realizarea tuturor reformelor care au impact direct asupra cetățenilor, având ca scop satisfacerea interesului public și soluționarea rapidă a problemelor curente și a situațiilor de urgență. Realizarea reformei administrației publice centrale face parte din cadrul obiectivului general 2 „Un sistem instituțional flexibil și eficient al administrației publice centrale prin consolidarea rezultatelor obținute, cu definirea clară a mandatelor instituțiilor publice centrale, eliminarea suprapunerilor, delimitarea clară a rolurilor între instituțiile responsabile de fundamentarea politicilor publice și instituțiile de implementare” reflectat în Planul de acțiuni privind realizarea Programului de implementare, pentru anii 2023-2026 a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.352/2023, care urmărește ca până la sfârșitul anului 2025, sistemul administrației centrale va fi raționalizat și eficientizat printr-un complex de măsuri legislative și prin management. Proiectul de lege este elaborat și se întemeiază inclusiv pe concluziile reflectate în Raportul SIGMA din 2023 referitor la evaluarea administrației publice din Republica Moldova și a analizelor funcționale sectoriale cuprinzătoare, care conchid că, multe aspecte neelucidate și contradictorii se referă la cadrul actual de reglementare a administrației publice centrale. În recomandările SIGMA, menționate în Raportul prenotat, se remarcă și recomandarea cu referire la revizuirea, în mod cuprinzător, a cadrului organizatoric și legislativ conex administrației publice centrale pentru a încorpora așa-numitele „instituții publice” și autoritățile de reglementare într-un regim general de responsabilitate, ocupare a forței de muncă, salarizare și gestiune financiară și pentru a consolida controlul ministerial asupra numeroaselor organisme subordonate în prezent întregului Guvern. Prin urmare, realizarea acestei recomandări, se regăsește în Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA a performanței Republicii Moldova în administrația publică în raport cu principiile administrației publice, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr.182-d/2023. Este important să menționăm că, în scopul raționalizării structurii sistemului administrației publice, Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.841/2024, prevede realizarea acțiunii ce vizează modificarea unor

acte normative (cu privire la migrarea unor autorități administrativ centrale din subordinea Guvernului în subordinea ministerelor ce elaborează politicile în domeniile respective), fiind prevăzute măsuri ce vizează raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice centrale și în Foaia de parcurs pentru reforma administrației publice (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană).

Concomitent, se remarcă relevanța caracterului inerent al trecerii unor autorități administrative centrale în subordinea ministerelor, fiind justificat acest aspect de scopul constituirii și statutul autorității administrative centrale, prevăzute de Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, care stabilește că autoritatea administrativă centrală se creează pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu, care nu intră în competența nemijlocită a ministerelor.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Administrația publică centrală de specialitate este organizată într-un sistem unic și nici un minister sau altă autoritate administrativă centrală, sau structură organizațională din sfera lor de competență nu poate să se afle în afara acestui sistem, această afirmație fiind reglementată și în art. 3 din Legea nr.98/2012 cu privire la administrația publică centrală de specialitate.

De fapt, la etapa actuală se constată că organizarea într-un sistem unic al administrației publice centrale de specialitate este afectată de anumite disfuncționalități instituționale, fiind autorități administrative care activează în afara acestui sistem, fapt ce duce la fragmentarea competențelor, cu suprapuneri sau lacune în implementarea politicilor publice, lipsa unui mecanism clar de coordonare, care afectează eficiența procesului decizional, dificultăți în asigurarea unei responsabilități clare în realizarea obiectivelor guvernamentale, toate acestea afectând coerența cadrului normativ și operațional.

Modificarea subordonării autorităților administrative reprezintă o măsură strategică ce poate contribui la eficientizarea actului administrativ, consolidarea guvernantei și adaptarea autorităților publice la nevoile actuale ale societății. Această intervenție în esență constă în trecerea anumitor autorități administrative centrale din subordinea Guvernului în subordinea ministerelor care elaborează/vor elabora politici în domeniul respectiv. O astfel de intervenție vizează îmbunătățirea coordonării instituționale, creșterea eficienței procesului decizional și asigurarea unei mai bune alinieri la prioritățile strategice sectoriale.

Prin urmare, s-a identificat inerența operării amendamentelor corespunzătoare la actele normative ce reglementează activitatea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Agenției Relații Interetnice, Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenției Proprietății Publice, Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. În această ordine de idei, proiectul de lege vizează modificarea următoarelor acte normative:

- Legea nr.1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică;
- Codul fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997;
- Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;
- Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998;
- Legea nr.382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor;
- Legea nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică;
- Legea nr.989/2002 cu privire la activitatea de evaluare;
- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259/2004;
- Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și

a violenței în familie;

- Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară;
- Legea nr.121/2007 privind administrarea și deținutizarea proprietății publice;
- Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
- Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
- Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate;
- Legea nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale;
- Legea nr.121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Pentru a asigura o aplicare uniformă a prevederilor legale, este imperativ să se intervină prin revizuirea cadrului normativ și prin implementarea unor mecanisme clare, care să asigure integrarea tuturor autorităților administrației publice centrale în cadrul unui sistem unic, fiind realizată amendarea cadrului normativ corespunzător cu respectarea principiilor constituționale, ale legalității și ale bunei guvernări.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Reforma administrației publice centrale urmărește consolidarea mecanismelor de guvernare pentru a crește eficiența, transparența și capacitatea instituțională. Acest proces implică restructurarea organizațională, simplificarea procedurilor administrative și întărirea capacității de coordonare între diferite autorități publice.

Amendarea cadrului normativ privind modificarea subordonării autorităților administrative vizează, de regulă, ajustarea relațiilor de autoritate și competență între diferite nivele ale administrației publice, în funcție de necesitățile administrative, sociale, economice și politice. Obiectivele principale includ:

- Precizarea relațiilor de subordonare, coordonare sau autogestione în funcție de responsabilitățile instituționale ;
- Eliminarea suprapunerilor sau conflictelor de competență între autoritățile administrației publice centrale;
- Ajustarea subordonării pentru eficientizarea proceselor de elaborare, promovare și implementare a politicilor publice ;
- Consolidarea procesului de raportare și control al autorităților administrative;
- Integrarea tuturor autorităților administrației publice centrale în cadrul unui sistem unic;
- Îmbunătățirea coordonării activității autorităților administrative;
- Ajustarea în cadrul normativ aplicabil a termenilor specifici autorităților administrative centrale și autorităților administrative în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

Prevederile proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (privind migrarea autorităților administrative centrale), vizează în esență modificarea subordonării pentru autoritățile administrative menționate, fapt ce presupune schimbarea relațiilor de autoritate între instituții.

1. Prin modificarea Legii nr.1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică și a Legii nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale, proiectul de lege vine să propună trecerea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale în subordinea Ministerului Sănătății. În

cadrul sistemului de ocrotire a sănătății, medicamentele au un rol fundamental, iar reglementările și legislația privind acest domeniu sunt parte integrantă a politicii de sănătate publică. Domeniul ocrotirii sănătății include și domeniul medicamentelor, respectiv sănătatea publică și protecția sănătății sunt strâns legate de reglementarea, cercetarea, producția, distribuția și utilizarea medicamentelor, care sunt esențiale pentru prevenirea, tratarea și gestionarea diferitor afecțiuni medicale. Menționarea acestor aspecte relevante, subliniază raționamentul propunerii de stabilire a subordonării Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale la Ministerul Sănătății, fapt ce poate contribui la fortificarea procesului de coordonare a implementării politicilor statului în domeniul medicamentului de uz uman, al activității farmaceutice, al circulației substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor și dispozitivelor medicale.

2. Conform prevederilor art.3 din Legea nr.98/2012, administrația publică centrală de specialitate este organizată într-un sistem unic și nici un minister sau altă autoritate administrativă centrală, sau structură organizațională din sfera lor de competență nu poate să se afle în afara acestui sistem. Organizarea într-un sistem unic al administrației publice centrale de specialitate, reprezintă o măsură strategică orientată spre eficientizarea guvernării și creșterea consecvenței instituționale. În acest context, autoritățile publice, inclusiv organizațiile de stat autonome, precum Compania Națională de Asigurări în Medicină, trebuie să fie incluse într-un sistem coerent al administrației publice centrale, conform Legii nr.98/2012. Prin urmare, proiectul de lege propune modificarea Legii nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în sensul revizuirii statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, care în contextul atribuțiilor funcționale, este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, ce administrează și gestionează fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

Întrucât Compania Națională de Asigurări în Medicină se identifică a fi autoritate administrativă centrală, este necesară ajustarea reglementărilor privind definirea autorității publice în cauză precum și revizuirea prevederilor legale ce vizează autonomia Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cu propunerea de abrogare a principiului autonomiei, care în virtutea reglementărilor specifice organizării și funcționării administrației publice centrale, nu este propriu unui sistem public gestionat de o autoritate administrativă centrală.

Excluderea principiului autonomiei din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nu afectează reglementarea activității prestatorilor de servicii medicale și farmaceutice în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, întrucât Legea ocrotirii sănătății nr.411/1998 stabilește la art.7 alin.(2) că, activitatea instituțiilor medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală se desfășoară pe principiul de autofinanțare, de non-profit.

În temeiul prevederilor art.17 alin.(2) din Legea nr.98/2012, autoritatea administrativă centrală funcționează conform principiului de conducere unică, exercitat de către directorul general, asistat de directori generali adjuncți, care sunt numiți și eliberați din funcție de către Guvern. În această ordine de idei, prin proiectul de lege s-a propus completarea art.12 din Legea nr.1585/1998 cu prevederi ce vizează punerea în aplicare a principiului de conducere unică, fiind propusă de asemenea și reglementarea aspectului ce vizează supravegherea activității Companiei Naționale de Asigurări în Medicină de către Consiliul de Administrație, cu specificare numărului de membri.

3. Elaborarea politicilor în domeniul relațiilor interetnice și funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, se încadrează în domeniile de activitate ale Ministerului Educației și Cercetării. Respectiv, reieșind din faptul că Agenția Relații Interetnice asigură implementarea politicilor statutului în domeniul relațiilor interetnice și al funcționării limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, este justificată propunerea ce

vizează modificarea subordonării Agenției Relații Interetnice, fapt ce impune necesitatea amendării Legii nr.382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor acestora. Acest fapt va putea asigura o coordonare mai bună între politicile educaționale și cele de integrare a minorităților, având în vedere că integrarea socială începe adesea în școală. O abordare integrată ar facilita o mai bună aliniere a obiectivelor Agenției Relații Interetnice cu obiectivele Ministerului Educației și Cercetării.

4. Cercetarea și inovarea reprezintă domenii de activitate proprii Ministerului Educației și Cercetării, fiind arii fundamentale pentru dezvoltarea sistemului educațional, a progresului științific și a creșterii economice la nivel național. Ministerul Educației și Cercetării, în calitate de organ central de specialitate responsabil pentru politicile educaționale, exercită un rol important în formularea, implementarea și coordonarea politicilor în domeniile enunțate. Respectiv, conexiunea dintre cercetare, educație și inovare reprezintă premisa de bază a propunerii de reglementare a coordonării activității Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare de către Ministerul Educației și Cercetării, fapt ce va spori eficiența proiectelor de cercetare, care au un impact direct asupra îmbunătățirii procesului educațional, facilitând concomitent și transferul rapid al cunoștințelor dintre cercetători și instituțiile educaționale.

Modificările propuse la Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, vin să reglementeze definirea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare în calitate de autoritate administrativă cu subordonarea acesteia Ministerului Educației și Cercetării, fiind puse în aplicare și prevederile principiului de conducere unică, exercitată de către un director, asistat de directori adjuncți, care sunt numiți și eliberați din funcție de către Guvern la propunerea ministrului educației și cercetării.

5. De asemenea, prin prisma proiectului de lege se propune trecerea Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, cu modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este principalul actor în elaborarea politicilor de protecție socială, incluzând protecția grupurilor vulnerabile, cum ar fi victimele violenței domestice. Subordonarea respectivei agenții acestui minister va fortifica coordonarea dintre agenție și politicile generale de protecție socială precum și va facilita integrarea victimelor violenței în programele sociale existente, cum ar fi cele de sprijin pentru familii, reintegrare socială, formare profesională și acces la servicii sociale.

Convenția de la Istanbul a Consiliului Europei din 11 mai 2011 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și alte angajamente internaționale pun accent pe necesitatea coordonării politicilor de prevenire și combatere a violenței domestice cu sistemele de asistență socială. Prin urmare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, fiind responsabil pentru politicile de protecție socială, este cel mai potrivit să preia coordonarea acestei Agenții, pentru a respecta cerințele internaționale.

6. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este principalul responsabil pentru politicilor agricole și de industrie alimentară, care includ toate etapele producției alimentare, de la cultivarea producției agricole și creșterea animalelor până la procesare și comercializare. Siguranța alimentelor este strâns legată de calitatea producției agricole și a procesării alimentelor, ceea ce face ca Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor să fie un instrument necesar pentru implementarea politicilor ministerului. Trecerea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare ar permite o mai bună monitorizare a lanțului alimentar, de la etapa de producție agricolă până la consumație, precum și crearea unei abordări integrate în ceea ce privește calitatea și

siguranța produselor alimentare. Aceste argumente vin să justifice raționamentul modificării acestei subordonări, prin amendarea Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. Astfel, propunerea de subordonare a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare reprezintă o premisă strategică, având în vedere interdependența dintre agricultură, industria alimentară și siguranța alimentelor. Totodată, menționăm că, potrivit Legii nr.131/2012 privind controlul de stat, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este organ de control pe domeniile sanitar-veterinar, fitosanitar, siguranța alimentelor și al materialelor care vin în contact cu produsele alimentare aflate în uz pe întreg lanțul alimentar, producerea și circulația vinului și a produselor alcoolice, protecția consumatorilor în domeniul alimentar, producția agroalimentară ecologică și respectarea condițiilor de licențiere, de autorizare sau de certificare în domeniul aferent, iar actele normative și politicile pe domeniile menționate sunt elaborate și promovate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

7. Agenția Proprietății Publice gestionează patrimoniul statului, inclusiv întreprinderile și activele publice, iar trecerea acestei autorități publice în subordinea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării ar permite alinierea politicilor de administrare a proprietății publice cu obiectivele economice naționale. Totodată, este oportun să menționăm că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are un rol central în planificarea politicilor economice la nivel național, iar coordonarea activității Agenției Proprietății Publice de către ministerul în cauză, ar permite o gestionare unitară și eficientă a proprietății publice și totodată ar contribui la eliminarea suprapunerilor de competențe și la îmbunătățirea proceselor decizionale. Propunerea de modificare a subordonării Agenției Proprietății Publice, implică necesitatea operării amendamentelor corespunzătoare la Legea nr.121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice, cu remarcă definirii Agenției Proprietății Publice în calitate de autoritate administrativă în subordinea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

8. În cazul Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, prin prisma proiectului de lege, se propune trecerea autorității administrative respective din subordinea Guvernului în subordinea Ministerului Justiției, prin modificarea Legii nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. Este relevant să menționăm că, Ministerul Justiției prin prisma domeniilor de activitate, elaborează politici de reglementare care vizează nemijlocit și drepturile patrimoniale, ce include în clasificarea lor și dreptul de proprietate intelectuală. Prin urmare, acesta constituie un raționament judicios pentru susținerea modificării subordonării prenotate, cu consolidarea domeniilor de activitate ale Ministerului Justiției, prin investirea cu funcții corespunzătoare coordonării activității în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale.

9. Deoarece se propune modificarea statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cu atribuirea statutului de autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, este inherentă ajustarea reglementărilor din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, fapt necesar pentru încadrarea personalului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care reprezintă un cadru general ce cuprinde principiile, regulile și procedurile de stabilire a drepturilor salariale în raport cu ierarhia funcțiilor din sectorul bugetar.

10. Cu referire la propunerea vizând excluderea unor funcții de demnitate publică din anexa la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, menționăm că reieșind din conținutul prevederilor actului normativ prenotat, directorul general (directorul) autorității administrative centrale și conducătorul autorității administrative din subordinea ministerului, sunt funcții de demnitate publică. Prin urmare, se identifică irelevanța

stipulării unor funcții de demnitate publică în anexa la Legea nr.199/2010, ce vizează funcția de director general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, director general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, director general al Casei Naționale de Asigurări Sociale și director al Inspectoratului de Stat al Muncii. În contextul subiectului ce vizează persoanele cu funcții de demnitate publică, menționăm că intervenția de modificare a Legii nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, vine să pună accent pe optimizarea și eficientizarea proceselor manageriale și operaționale ale autorităților administrative centrale.

11. Modificările propuse la Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, sunt necesare pentru evidențierea prin prisma principiilor administrației publice și a concluziilor reflectate în Raportul SIGMA din 2023 referitor la evaluarea administrației publice din Republica Moldova, a inerenței procesului de elaborare și implementare a politicilor publice guvernamentale. Propunerile de modificare a actului normativ în cauză vizează reducerea ambiguității unor prevederi susceptibile de interpretări multiple, fiind expusă reformularea acestora, astfel încât să fie cât mai clare și precise. Concomitent, proiectul legii propune includerea opțiunii de instituire a unui Consiliu de administrație cu rol de monitorizare și supraveghere a autorității administrative centrale, în funcție de importanța, volumul, complexitatea și specificul funcțiilor pe care le realizează autoritatea administrativă centrală.

În contextul argumentării raționamentelor de menținere a subordonării actuale pentru unele autorități administrative centrale, este oportun să reliefăm aspectele relevante următoarele autorități administrative centrale, pentru care, în virtutea reglementărilor internaționale, se recomandă a fi respectată independența profesională:

1. Conform Codului de bune practici (Adoptat de Comitetul Sistemului Statistic European la 16.11.2017) „Independența profesională a autorităților statistice față de alte departamente și organisme legislative, administrative sau de reglementare, precum și față de operatorii din sectorul privat, asigură credibilitatea statisticilor europene”.

Pentru respectarea acestor reglementări, Biroul Național de Statistică este o autoritate administrativă independentă instituțional și profesional, creată pe lângă Guvern în scopul coordonării sistemului statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale, fapt prevăzut în Legea cu privire la statistica oficială, nr.93/2017.

2. Menținerea actualei subordonări este proprie și Agenției Naționale Antidoping, fapt ce rezidă din prevederile Codului Mondial Anti-Doping (2021) care stabilește că organizațiile naționale anti-doping trebuie să fie independente în deciziile și activitățile lor operaționale, de structurile sportive și guvernamentale incluzând, dar fără limitare, prin interzicerea oricărei implicări în deciziile sau activitățile lor operaționale din partea oricărei persoane care este în același timp implicată în conducerea sau activitatea unei federații internaționale, a unei federații naționale, a unui organizator de evenimente sportive majore, a unui Comitet Național Olimpic, a unui Comitet Național Paralimpic, sau a unei structuri guvernamentale cu responsabilitate în domeniul sportului sau anti-doping. De asemenea, este important să menționăm că reieșind din caracterul specific al activității, Agenția Națională Antidoping implementează și monitorizează tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, în special Convenția internațională împotriva dopajului în sport a UNESCO, adoptată la Paris la 19 octombrie 2005 (ratificată prin Legea nr. 298/2007), Convenția contra dopajului, adoptată la Strasbourg la 16 noiembrie 1989 (ratificată prin Legea nr. 247/2008), și Protocolul adițional al acesteia, Convenția Consiliului Europei privind manipularea în competițiile sportive, adoptată la Magglingen/Macolin la 18 septembrie 2014 (ratificată prin Legea nr. 285/2018), de Codul mondial antidoping, aprobat de Agenția Mondială Antidoping, și este monitorizată pentru implementarea acestor convenții fiind punct focal de legătură cu Consiliul

Europei, cu UNESCO și cu Agenția Mondială Antidoping.

Totodată, Agenția a fost creată în 2014 și timp de zece ani, s-a dezvoltat ca brand de partener credibil față de alte organizații WADA. În acest sens, Agenția Națională Antidoping a consolidat reputația sa la nivel național și regional, cu denumirea actuală, dezvoltând o rețea de colaborare cu WADA, CoE și Unesco.

3. Conform prevederilor regulamentelor și directivelor Parlamentului European și ale Consiliului, pe care Republica Moldova le-a transpus prin Legea nr.213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi, o investigație privind siguranța trebuie realizată de un organism permanent, independent de actorii din sistemul aerian, feroviar și naval. Organismul ar trebui să funcționeze într-un mod care să evite orice conflict de interese și orice posibilă implicare în cauzele evenimentului investigat. În special, independența sa funcțională nu ar trebui să fie afectată de operatorii de transport, administratorii de infrastructură, autoritățile de siguranță, autoritățile de reglementare, organismele de tarificare, organismele de evaluare a conformității, precum și față de orice parte ale cărei interese ar putea intra în conflict cu atribuțiile acestuia. Respectiv, raționamentele menționate, vin să justifice necesitatea menținerii în continuare în subordinea Guvernului a Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi.

4. Prin structura actuală, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru este unica autoritate administrativă centrală ce reglementează și asigură realizarea politicii statului în domenii de activitate interconectate: cadastru și evaluarea bunurilor imobile, organizarea teritoriului, geodezie, cartografie și geoinformatică, precum și infrastructura națională de date spațiale. Agenția în cauză este singura entitate publică responsabilă de implementarea Directivei INSPIRE a Uniunii Europene (UE), fapt ce contribuie semnificativ la crearea pre-condițiilor pentru integrarea Republicii Moldova în UE, reglementând crearea sistemului de gestionare a datelor spațiale pentru susținerea procesului de guvernare. Totodată, este important să menționăm că, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru elaborează și monitorizează realizările politicilor în domeniile:

- 1) geodezie, cartografie, geoinformatică și teledetecție;
- 2) infrastructura de date spațiale;
- 3) cadastrul bunurilor imobile;
- 4) evaluarea bunurilor imobile.

În contextul prevederilor proiectului de lege, ce vizează modificarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, Legii nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică, Legii nr.989/2002 cu privire la activitatea de evaluare și Legii nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, se propune modificarea denumirii Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru cu atribuirea denumirii de Birou de Geodezie, Cartografie și Cadastru, dat fiind faptul că potrivit prevederilor art.14 alin.(1) din Legea nr.98/2012, agențiile sunt autorități administrative din subordinea ministerelor, iar Biroul de Geodezie, Cartografie și Cadastru se propune a fi în subordinea Guvernului, cu relevarea următoarelor argumente.

Prin reforma din 2023, care a fost efectuată la recomandarea experților din cadrul Proiectului UE TWINNING (Olanda, Polonia și Croația) a fost consolidat sistemul pe verticală prin prisma articolului 17 al Legii nr.98/2012. Respectiv, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru asigură toate domeniile cu date spațiale, cadastru, evaluarea bunurilor imobile, geodezie și cartografie, iar diversitatea de competențe și sarcini impune necesitatea unei abordări coordonate și specializate pentru a asigura eficiența și calitatea în toate aceste domenii.

Conform bunelor practici ale țărilor membre ale UE, politicile publice în domeniul geodeziei, cartografiei, cadastrului și infrastructurii naționale de date spațiale sunt gestionate de către Guvernele acestora prin intermediul entităților publice de specialitate (de ex. Polonia – Oficiul Central de Geodezie și Cartografie, Croația – Administrația Geodezică de Stat,

Norvegia – Autoritatea de Cartografiere din Norvegia, etc.).

Cît privește implementarea Directivei INSPIRE și Integrarea în UE, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru are un rol important în implementarea Directivei INSPIRE a UE, contribuind la crearea unui cadru de gestionare a datelor spațiale care să corespundă standardelor europene, facilitând astfel procesul de integrare a Republicii Moldova în structurile europene și asigurând continuitatea reprezentării Guvernului în cadrul mai multor organizații internaționale cum ar fi Asociația Europeană a Agențiilor de Cartografie și Cadastru, Comitetul de Experți al Națiunilor Unite pentru Managementul Informației Geospațiale (UNGGIM), Sistemul European de Poziționare (EUPOS), Consiliul Standardelor Internaționale de Evaluare. Mai mult ca atât, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru s-a integrat pe geoportalul INSPIRE anul trecut și are o misiune importantă în procesul de schimb de date spațiale cu UE.

5. În contextul prezentului proiect de lege, subordonarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină nu suportă modificări, întrucât autoritatea administrativă centrală în cauză este responsabilă de gestionarea uneia din componentele semnificative ale bugetului public național, având responsabilitatea directă de a asigura sustenabilitatea financiară a acestui sistem. Menținerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în subordinea Guvernului, permite o gestionare mai eficientă și independentă a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, minimizând riscul influențelor din partea fondatorului instituțiilor medico-sanitare publice în procesul de negociere și contractare a prestatorilor de servicii medicale, precum și potențialul risc de afectare a exercitării, de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, a atribuției de evaluare și monitorizare a prestatorilor de servicii medicale și farmaceutice.

6. Menținerea actualei subordonări este proprie și Casei Naționale de Asigurări Sociale, având în vedere că gestionează de asemenea un fond public semnificativ, rămânând în subordinea Guvernului și din considerentul rolului său strategic în gestionarea fondurilor publice dedicate sistemului de asigurări sociale, precum și datorită importanței pe care o are în implementarea politicilor sociale naționale. Casa Națională de Asigurări Sociale, similar Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, îndeplinește o funcție strategică pentru guvernare, iar subordonarea acestora Guvernului, asigură monitorizarea generală și integrarea în planificarea bugetară națională.

În contextul celor expuse, pentru facilitarea asimilării propunerilor de modificare a actelor normative menționate și a argumentelor reflectate mai sus ce vizează autoritățile administrative centrale, informația sistematizată privind subordonarea actuală a autorităților administrative centrale și, respectiv situația ulterioară migrării acestora, potrivit modificărilor propuse în proiectul de lege, se prezintă în următorul tabel.

Nr. d/o	Autoritatea administrativă în subordinea Guvernului	Migrarea propusă
1.	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Ministerul Justiției
2.	Agenția Relații Interetnice	Ministerul Educației și Cercetării
3.	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Ministerul Educației și Cercetării
4.	Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Ministerul Sănătății
5.	Agenția Proprietății Publice	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

6.	Agencia Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
7.	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
8.	Biroul Național de Statistică	<i>menținerea actualei subordonări</i>
9.	Agencia Națională Antidoping	<i>menținerea actualei subordonări</i>
10.	Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi	<i>menținerea actualei subordonări</i>
11.	Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru	<i>menținerea actualei subordonări</i> cu propunerea de modificare a denumirii
12.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	<i>menținerea actualei subordonări</i>
13.	Casa Națională de Asigurări Sociale	<i>menținerea actualei subordonări</i>

În concluzie, este important să precizăm că prin migrarea autorităților administrative centrale din subordinea Guvernului în subordinea ministerelor ce elaborează politicile în domeniile respective, nu se modifică statutul juridic al persoanelor ce ocupă funcția de conducător al autorităților administrative respective, fiind în continuare persoane cu funcții de demnitate publică. Totodată, menționăm că, proiectul de lege în cauză nu produce efecte asupra autorităților administrative centrale care trec în subordinea ministerelor, înregistrând un impact doar asupra Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prin integrarea acestei autorități administrative în sistemul unic prevăzut de Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, precum și aplicarea pentru angajații Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a reglementărilor din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative, au fost supuse examinării opțiunile alternative, cu analizarea exhaustivă a acestora din perspectiva corespunderii soluției identificate cu obiectivele reformei administrației publice. Opțiunile alternative pot avea implicații diferite din punct de vedere practic, economic, social sau juridic. Proiectul de lege a fost elaborat cu examinarea abordărilor diversificate, care au luat în considerare diferite perspective și soluții.

Menținerea status quo-ului nu poate fi acceptată, întrucât nu răspunde obiectivelor documentelor de politici aprobate, nu eficientizează procesul decizional și nu asigură o coordonare mai bună a politicilor sectoriale. Trecerea autorităților administrative în subordinea ministerelor ce elaborează politici în domeniul respectiv ar putea asigura o gestionare mai adecvată a resurselor și o legătură mai strânsă cu domeniile de activitate specifice, eliminând posibilele suprapuneri de competențe și fortificând răspunderea instituțională.

Trecerea domeniilor de activate ale autorităților administrative pentru care se propune modificarea subordonării prin intermediul proiectului de lege, la autoritățile administrative centrale, ar putea duce la o fragmentare a responsabilităților administrative, la o scădere a performanței, a eficienței administrative și operaționale. Consolidarea autorităților administrative existente într-o structură unică sau agenție națională ar putea genera economii și o mai bună gestionare a resurselor, însă această opțiune ar putea crea o entitate mult prea mare și complexă, care să întâmpine dificultăți în gestionarea complexității diferitelor domenii. O astfel de opțiune ar putea reduce flexibilitatea și ar putea duce la o birocratizare excesivă. Aplicarea opțiunii ce vizează trecerea autorităților administrative în subordinea ministerelor poate fi motivată de obiectivul privind fortificarea coordonării, de către ministere, a activității autorităților administrative respective, reducerea complexității managementului administrativ și îmbunătățirea răspunderii instituționale. Această soluție poate reflecta, de asemenea, tendința de a eficientiza guvernarea, evitând confuzia între nivelele de subordonare și facilitând implementarea de politici coerente.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul de lege ce prevede trecerea unor autorități administrative din subordinea Guvernului în subordinea ministerelor are un impact asupra sectorului public. Acest impact poate fi abordat din perspectiva oportunității și inerenței realizării reformei administrației publice, fiind importantă depășirea provocărilor ce pot apărea în orice proces de schimbare și dezvoltare. Conținutul prevederilor reflectate în proiectul de lege presupune, pentru autoritățile administrative, un impact asupra structurii instituționale, prin trecerea autorităților administrative în subordinea ministerelor, fapt ce va contribui la o mai bună coordonare între diferitele entități guvernamentale. Aceasta poate duce la o mai mare integrare a activităților și la eliminarea unor suprapuneri sau duplicări de funcții între agenții și ministere. De asemenea, o structură mai centralizată poate facilita implementarea unor politici publice coerente și unificate. Subordonarea autorităților administrative către ministere ar înregistra un impact asupra eficienței administrative, prin eliminarea unor nivele intermediare de decizie și prin o mai bună alocare a resurselor financiare și umane. Ministerele, având o structură deja bine definită, pot coordona activitățile autorităților subordonate, având o viziune mai largă asupra domeniilor respective. Trecerea autorităților administrative în subordinea ministerelor prezumă a avea și un impact asupra resurselor umane, generând o mai bună integrare a echipelor de lucru și o alocare mai eficientă a resurselor umane, având în vedere că ministerele dispun de personal cu competențe specializate pentru gestionarea domeniilor respective. Este relevant să fie punctat că prin prisma prezentului proiect de lege se înregistrează și un impact asupra transparenței și responsabilității în sectorul public, fiind subordonate autoritățile administrative către ministere, acestea ar putea contribui la o mai bună trasabilitate a deciziilor și la o responsabilizare mai clară, având în vedere că ministerele sunt structuri care se află sub controlul direct al Guvernului. Într-un cadru integrat sub ministere, politica publică ar putea deveni mai coerentă, deoarece autoritățile administrative vor fi mai aproape de elaborarea directă a strategiilor ministeriale. Acest lucru ar putea conduce la o mai bună aliniere a acțiunilor guvernamentale și la o implementare mai rapidă și eficientă a priorităților de politici publice.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Trecerea unor autorități administrative în subordinea ministerelor nu implică costuri

suplimentare suportate din bugetul de stat, însă poate contribui la o utilizare optimă a resurselor financiare urmare a coordonării activității autorităților administrative de către organul central de specialitate. În ceea ce privește aspectul salarizării angajaților din autoritățile administrative centrale ce trec în subordinea ministerelor, relevăm că la calcularea salariilor angajaților respectivi, se va menține aceeași valoare de referință în mărimea stabilită la moment de Legea bugetului de stat pentru anul 2025, fapt ce nu va genera costuri suplimentare. Pentru concretizare, menționăm că potrivit art.10 alin.(2) lit.b) și lit.d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025, valoarea de referință pentru personalul, cu excepția celui cu funcții de demnitate publică, din cadrul autorităților administrative centrale din subordinea Guvernului se stabilește în mărime de 2500 de lei, iar pentru personalul cu funcții de demnitate publică din cadrul autorităților administrative centrale din subordinea Guvernului, valoarea de referință se stabilește în mărime de 3000 de lei.

În cazul modificării statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină din perspectiva propunerilor reflectate în proiectul de lege, personalul acestei autorități administrative centrale va fi salarizat conform reglementărilor prevăzute în Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Pentru asigurarea unui echilibru al nivelului de salarizare între autoritățile administrative centrale, inclusiv și Compania Națională de Asigurări în Medicină, este necesar a fi aplicată o abordare echilibrată care să ia în considerare specificul autorității publice, principiile de echitate și eficiență în sectorul public. Prin urmare, cu referire la salarizarea personalului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2026 se va propune stabilirea valorii de referință în mărime de 3600 lei pentru directorul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, și a valorii de referință în mărime de 3000 lei pentru personalul angajat în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Prin urmare, pentru asigurarea respectării prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, este necesară acoperirea din bugetul de stat a cheltuielilor legate de salarizarea angajaților Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în sumă totală de 66795,471 mii lei, iar această sumă poate fi identificată în bugetul de stat prin prisma operării modificărilor corespunzătoare la modul de constituire și administrare a fondului de administrare al sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală, reglementat de Hotărârea Guvernului nr.594/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de constituire și administrare a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. La moment, fondul de administrare al sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală dispune de mijloace financiare necesare și pentru acoperirea cheltuielilor legate de salarizarea personalului angajat al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și agențiilor sale teritoriale. Prin modificările corespunzătoare la Hotărârea Guvernului nr.594/2002, mijloacele financiare acumulate în fondul de administrare prenotat nu vor mai fi utilizate pentru salarizarea angajaților în cauză și, prin urmare la elaborarea proiectului Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2026, nu vor fi planificate în fondul de administrare mijloace financiare pentru salarizarea angajaților Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, fiind distribuite în bugetul de stat mijloacele financiare necesare pentru acoperirea cheltuielilor salariale ale angajaților Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Pentru creșterea performanței instituționale, asigurarea unui serviciu public eficient și de calitate precum și pentru motivarea personalului Casei Naționale de Asigurări Sociale, care de asemenea asigură gestionarea, cu o responsabilitate majoră, a unui buget esențial al bugetului public național, urmează a fi propus în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2027, stabilirea valorii de referință în mărime de 3600 lei pentru directorul Casei Naționale de Asigurări Sociale și a valorii de referință în mărime de 3000 lei pentru personalul Casei Naționale de Asigurări Sociale, fiind necesară în acest sens suma de 259133, 142 mii lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
Prin modificarea subordonării autorităților administrative, se poate îmbunătăți modul în care acestea își îndeplinesc sarcinile și nivelul de responsabilizare în fața cetățenilor. Aceste acțiuni pot contribui la o mai bună coordonare a activităților, o alocare mai eficientă a resurselor și o răspundere mai clară în fața beneficiarilor.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Accentuăm, că proiectul de lege are un impact semnificativ asupra autorităților administrative care trec în subordinea ministerelor, în ceea ce privește coordonarea și eficiența administrativă, fortificarea capacității acestora de a răspunde cerințelor beneficiarilor și politicii guvernamentale. Este esențial ca autoritățile administrative să fie susținute prin mecanisme de formare și ajustare a proceselor, pentru a minimiza eventualele blocaje și a maximiza beneficiile unei structuri guvernamentale mai centralizate și coordonate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md , la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative/13642 .
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul legii urmărește scopul încorporării în cadrul legal existent a normelor juridice ce reglementează organizarea administrației publice centrale de specialitate într-un sistem unic.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul de lege presupune ajustarea cadrului normativ, fapt ce va fi realizat prin operarea modificărilor corespunzătoare la actele normative aprobate de Guvern, ce vizează organizarea și funcționarea autorităților administrative ce trec în subordinea ministerelor prin prisma prezentului proiect de lege, cu modificarea totodată și a actelor normative prin care

sunt aprobate Regulamentele privind organizarea și funcționarea ministerelor, fapt necesar pentru stabilirea certă a domeniilor de activitate ale ministerelor, dar și încadrarea în structura ministerelor a noilor autorități administrative, conform prevederilor art.7 din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern. Totodată, pentru acoperirea financiară a salarizării angajaților Companiei Naționale de Asigurări în Medicină din sursele bugetului de stat, se remarcă necesitatea operării modificărilor corespunzătoare și la Regulamentul cu privire la modul de constituire și administrare a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.594/2002, în sensul excluderii din fondul de administrare a mijloacelor financiare, destinate pentru salarizarea personalului angajat al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Lilia DABIJA**